

Program Edukacyjny
Muzeum Twierdzy Kostrzyn
dla uczniów
Szkoł Podstawowych

Wykonał:
Jerzy Dreger

1. Założenia

Podstawowym celem działalności edukacyjnej Muzeum Twierdzy Kostrzyn jest przybliżanie wiedzy na temat dziejów Twierdzy i Miasta Kostrzyn na przestrzeni dziejów. Równoległe , za pomocą informacji na temat dziejów Miasta i Twierdzy, zamierzamy kształtować tożsamość lokalną i poczucie przynależności do społeczności mieszkańców Miasta i regionu , trwającej na przestrzeni wieków.

Z tego głównego celu działalności Muzeum , wypływają cele przyświecające Programowi Edukacyjnemu MTK. Nasze podstawowe cele to :

- Kształtowanie świadomości historycznej miejsca zamieszkania
- Kształtowanie patriotyzmu lokalnego u dzieci i młodzieży
- Rozpowszechnianie wiedzy na temat dziejów miasta
- Kształtowanie więzi świadomości pomiędzy mieszkańcami miasta różnych epok
- Rozbudzenie zainteresowania naukami historycznymi
- Zapoznanie z warsztatem pracy źródłoznawczej
- Harmoniczne współdziałanie w kształceniu młodzieży przy założeniach obowiązującej podstawy programowej

Uczniowie otrzymają możliwość zapoznania się z poszczególnymi etapami historii swojego miasta. Wybrane fragmenty historii zostały przygotowane w formie tematycznych jednostek lekcyjnych. Nauczyciel przedmiotu historia i społeczeństwo może swobodnie dobierać sobie jednostki lekcyjne z programu i jednocześnie oferty Muzeum jako integralne części procesu kształcenia. Czas trwania lekcji został określony na około 45 minut, jednakże w imię konkretnych potrzeb może być modelowany.

Jednostki lekcyjne zostały oparte o pracę z różnymi typami źródeł związanymi z dziejami Kostrzyna. W większości są to znaleziska z terenu miasta i okolic będące niezastąpionymi świadectwami historii miasta. W ramach programu , Muzeum stara się również upowszechnić swoje zasoby archiwaliów – map, planów, zdjęć, filmów i innych źródeł dotyczących historii miasta. Praca z nimi w formie warsztatów byłaby zasadniczym elementem każdej lekcji muzealnej.

2. Lista lekcji

- Kostrzyn nad Odrą – moja Mała Ojczyzna
- Spotkanie z historią – wprowadzenie do źródłoznawstwa

- Chodzimy po mapie – poznajemy mapę historyczną
- Jaskiniowcy w Kostrzynie – prehistoria Kostrzyna
- Rycerskie czasy – Kostrzyn doby średniowiecza
- Spotkanie z Janem – początek kostrzyńskiej Twierdzy
- Miasto kolei i żołnierzy – Kostrzyn w XIX wieku
- Szykujemy się do wojny – Kostrzyn dwudziestolecia międzywojennego
- Zagłada – oblężenie Kostrzyna w 1945 roku

3. Rozkład materiału

Nr	Temat lekcji	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki dydaktyczne
1	Kostrzyn nad Odrą – Moja Mała Ojczyzna	- Przedstawienie symboli Kostrzyna nad Odrą – herbu i flagi - Zapoznanie z położeniem Kostrzyna na mapie Polski - Zapoznanie z planem miasta – identyfikacja poszczególnych obszarów - Przedstawienie najważniejszych członków władz miasta - Zapoznanie z lokalizacją najważniejszych instytucji miasta	- Kształtowanie postawy tożsamości lokalnej - Kształtowanie postawy patriotyzmu lokalnego	- projektor - ekran - komputer - plany miasta - mapa Polski - flaga miasta - herb miasta
2	Spotkanie z historią – wprowadzenie do źródłoznawstwa	- Wyjaśnienie pojęcia źródła historycznego - Zaprezentowanie podziału źródeł - Prezentacja rodzajów źródeł typowych dla historii miasta - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z odpowiednimi obiektami archeologicznymi lub archiwalnymi – kształtowanie	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie wrażliwości historycznej	- projektor - ekran - komputer - źródła historyczne (różnych typów)

		umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
3	Chodzimy po mapie – poznajemy mapę historyczną	- Wyjaśnienie pojęcia mapy historycznej - Prezentacja typologii map - Wyjaśnienie metod czytania map historycznych - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wybranymi mapami historycznymi – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie świadomości przestrzeni w przeszłości	- projektor - ekran - komputer - wybrane mapy historyczne Kostrzyna i okolic
4	Jaskiniowcy w Kostrzynie – prehistoria Kostrzyna	- Wyjaśnienie pojęcia prehistorii - Zaprezentowanie chronologii prehistorii miasta - Przedstawienie kultur archeologicznych Kostrzyna oraz ich terytorialnego zasięgu - Prezentacja najważniejszych znalezisk prehistorycznych archeologicznych z obszaru miasta i okolic - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem znalezisk archeologicznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie świadomości historycznej miejsca	- projektor - ekran - komputer - wybrane znaleziska archeologiczne - fotografie prac wykopaliskowych

5	W piastowskim grodzie – kostrzyńskie wczesne średniowiecze	- Zaprezentowanie chronologii wczesnego średniowiecza dla Kostrzyna nad Odrą - Wyjaśnienie przyczyn ulokowania grodu w Kostrzynie - Zobrazowanie miejsca i prawdopodobnego kształtu grodu -Zaprezentowanie najważniejszych znalezisk archeologicznych wczesnośredniowiecznych z terenu miasta i okolic - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych ze źródłami ikonograficznymi oraz znaleziskami archeologicznymi – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie świadomości historycznej miejsca	- ekran - projektor - komputer - ikonografia dotycząca wczesnego średniowiecza - wczesnośredniowieczne znaleziska archeologiczne
6	Rycerskie czasy – Kostrzyn doby Średniowiecza	- Zaprezentowanie kolejnych właścicieli Kostrzyna - Wyjaśnienie specyfiki działania zakonów rycerskich - Zilustrowanie zasięgu terytorialnego średniowiecznego miasta - Przedstawienie praw. wyglądu najważniejszych obiektów miasta - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie tożsamości lokalnej	- projektor - ekran - komputer - źródła ikonograficzne - znaleziska archeologiczne

		materiałów ikonograficznych oraz znalezisk archeologicznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
7	Spotkanie z Janem – początki kostrzyńskiej Twierdzy	- Przedstawienie sylwetki margrabiego Jana i jego skróconego rodowodu - Wyjaśnienie przyczyn podjęcia decyzji o założeniu Twierdzy - Scharakteryzowanie procesu powstawania Twierdzy w wieku XVI (gł. Za życia margrabiego Jana) - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych ze źródłami ikonograficznymi – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie tożsamości lokalnej - Podkreślenia znaczenia pracy dla rozwoju społeczeństwa	- projektor - ekran - komputer - źródła ikonograficzne oraz archiwalne
8	Czasy świetności i upadku – Kostrzyn w czasach Fryderycjańskich	- Wyjaśnienie przyspieszonego rozwoju miasta na początku wieku XVIII - Przedstawienie wpływu reform Fryderyka Wilhelma I na rozwój miasta - Opisanie pobytu w Kostrzynie Fryderyka Wielkiego i jego nauki - Przedstawienie wpływu rządów Fryderyka Wielkiego na rozwój miasta - Przedstawienie wpływu	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie wrażliwości historycznej - Krzewienie wartości humanistycznych - Podkreślenia znaczenia pracy dla rozwoju społeczeństwa	

		wojny siedmioletniej na miasto – spalenie przez Rosjan oraz bitwa pod Sarbinowem - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł ikonograficznych , kartograficznych i znalezisk archeologicznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
9	Miasto kolei i żołnierzy – Kostrzyn w XIX wieku	- Wyjaśnienie przyczyn zahamowania rozwojowego miasta u początków wieku XIX - Wyjaśnienie przyczyn gwałtownej rozbudowy miasta w XIX wieku - Scharakteryzowanie przebiegu rozbudowy miasta i jej kierunków - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł ikonograficznych oraz znalezisk archeologicznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie tożsamości lokalnej - Podkreślenia znaczenia pracy dla rozwoju społeczeństwa	- projektor - ekran - komputer - źródła ikonograficzne - źródła archiwalne - znaleziska archeologiczne
10	Szykujemy się do wojny – Kostrzyn dwudziestolecia międzywojennego	- Wyjaśnienie przyczyn dążenia niektórych polityków Republiki Weimarskiej i III Rzeszy do wojny - Dojście NSDAP do władzy – członkowie partii w Kostrzynie	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie wrażliwości historycznej - Krzewienie wartości humanistycznych	- projektor - ekran - komputer - źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne - znaleziska archeologiczne

		- Rozbudowa sił zbrojnych na przykładzie kostrzyńskiego garnizonu - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł archiwalnych oraz znalezisk archeologicznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
11	Zagłada – oblężenie Kostrzyna w 1945 roku	- Przybliżenie sytuacji na froncie wschodnim w styczniu 1945 roku - Scharakteryzowanie walorów strategicznych Kostrzyna - Przybliżenie stosunku sił obu stron - Zilustrowanie przebiegu walk od początków lutego do końca marca - Uświadomienie skutków walk z roku 1945 – strat ludzkich oraz zniszczeń miasta - Przeprowadzenie warsztatów z wykorzystaniem źródeł ikonograficznych, kartograficznych, kinematograficznych oraz znalezisk archeologicznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie wrażliwości historycznej - Krzewienie wartości humanistycznych	- projektor - ekran - komputer - źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne - źródła kinematograficzne - znaleziska archeologiczne
12	Jak feniks z popiołów – powojenna historia miasta	- Wyjaśnienie przyczyn znalezienia się Kostrzyna na terenie Państwa	- Kształtowanie świadomości historycznej	- projektor - ekran - komputer

		Polskiego - Scharakteryzowanie początków Kostrzyna w polskich rękach - Zobrazowanie procesów przesiedleńczych na przykładzie miasta - Scharakteryzowanie pierwszych polskich mieszkańców miasta - Wyjaśnienie przyczyn procesu odbudowy - Zilustrowanie życia w Kostrzynie do końca PRL - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł ikonograficznych, kartograficznych, kinematograficznych - kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym	- Kształtowanie wrażliwości historycznej - Krzewienie wartości humanistycznych - Podkreślenia znaczenia pracy dla rozwoju społeczeństwa	- źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne - źródła kinematograficzne - źródła publicystyczne i inne